

KENNISWERKPLAATS SOCIALE INCLUSIE VAN MENSEN MET EEN VERSTANDELIJKE BEPERKING EN GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

START: 1-1-2022

EINDE: 1-9-2026

Onderzoeksplaats

De Onderzoeksplaats Sociale Inclusie en Levensbeschouwing van Mensen met een Verstandelijke Beperking onderzoekt de bijdrage van geloofsgemeenschappen aan sociale inclusie van mensen met een verstandelijke beperking. De onderzoeksplaats maakt onderdeel uit van de Bijzondere Leerstoel Diaconaat.

Coördinator prof. dr. André Mulder

Wat is een Kenniswerkplaats (KWP)?

- In de KWP wordt kennis ontwikkeld en gedeeld over sociale inclusie van mensen met een verstandelijke beperking en de relatie daarvan met zingeving, levensbeschouwing en religie. Ook kijken we naar de bijdrage die geloofsgemeenschappen in bijvoorbeeld christendom en islam aan inclusie kunnen leveren.
- Studenten, begeleidende docenten, professionals en onderzoekers werken samen aan allerlei deelvragen rond dit thema, wisselen opbrengsten en literatuur uit, geven elkaar feedback en inspireren elkaar.
- In de KWP kun je begeleid worden bij je bachelor - of master- of PHD onderzoek of onderzoeksstage door een ervaren onderzoeker en krijg je coaching en tips bij het ontwikkelen van je vraagstelling en je keuze en uitvoering van onderzoeksmethodologie.
- In de KWP zijn onderzoeksvragen beschikbaar die aangedragen zijn door het werkveld (zie onder). Je kunt ook je eigen onderzoeksvraag inbrengen. Vragen kunnen op theorievernieuwing gericht zijn, maar ook op praktijkvernieuwing bijvoorbeeld door actie-onderzoek.
- In de kenniswerkplaats kun je ook met zijn tweeën of in groepen werken.
- Er wordt aangesloten bij de eisen die de opleiding aan je onderzoek stelt.

1

In 2024 zijn er bij zorgorganisaties, geloofsgemeenschappen, kennisinstututen, belangenorganisaties en universiteiten vijf onderzoeksthema's opgehaald, waarvan deze praktijkpartners vinden dat ze belangrijk en urgent zijn. Hieronder vind je ze terug.

Gemeenschapsvorming

Gemeenschapsvorming rond inclusie en levensbeschouwing van mensen met een verstandelijke beperking bevordert wederzijds begrip, respect en verbondenheid. Het creëert een omgeving waarin iedereen zich gewaardeerd en geaccepteerd voelt, wat bijdraagt aan hun welzijn en sociale integratie. Zo wordt een inclusieve samenleving gestimuleerd, waarin diversiteit wordt gevierd en niemand buitengesloten blijft. Onderwerpen zijn daarbij bijvoorbeeld:

- (H)erkenning behoefte betrokkenen en verwanten om gezien te worden en erbij te horen
- Verbinding met de wijk, vriendencafé, buurthuis, kookclub, muziekgroep, etc.
- Exposure bewustwording onbekendheid en onwetendheid
- Inrichting kerkdiensten en leiderschap in de geloofsgemeenschappen
- Beschikbaarheid, rol en ruimte voor vrijwilligers

Verscheidenheid binnen doelgroep en levensbeschouwing

De verscheidenheid in doelgroep en geloofsovertuiging rond inclusie en levensbeschouwing van mensen met een verstandelijke beperking is belangrijk omdat het verschillende perspectieven en behoeften erkent en respecteert. Deze complexiteit vraagt om maatwerk en sensitiviteit, wat leidt tot een inclusieve samenleving die recht doet aan de unieke identiteit van ieder individu. Onderwerpen daarbij zijn:

- Doelgroepen LVB, MVB, ZEVMB, autisme, GGZ, ouderen, meervoudige beperking
- Diversiteit in levensbeschouwing binnen en tussen geloofsgemeenschappen en instellingen
- Eigenwaarde, gaven, behoeften en talenten als aangrijpingspunt voor inclusie
- Betekenis en vormen rond doop, belijdenis, avondmaal, vieringen, feestdagen, rituelen

Ethiek en zingeving

Ethiek en zingeving rond inclusie en levensbeschouwing van mensen met een verstandelijke beperking zijn cruciaal voor het waarborgen van respect, waardigheid en rechtvaardigheid. Ze bevorderen een diepere erkenning van ieders unieke waarde en perspectief, en stimuleren een samenleving waarin iedereen, ongeacht beperkingen, volwaardig kan deelnemen en zich betekenisvol kan voelen. Onderwerpen daarbij zijn:

- Veranderende maatschappelijke opvattingen rond zorg
- Eenzaamheid en gemeenschap
- Waardevol leven, prenatale zorg, ouderondersteuning
- Eigen regie, relatievorming, intimiteit, seksualiteit
- Dood, rouw, palliatieve zorg, euthanasie
- Theologie van de beperking en theologisch reflecteren, ecclesiologie

Inspiratiebronnen en materialen

De beschikbaarheid van materialen en bronnen rond inclusie en levensbeschouwing van mensen met een verstandelijke beperking is essentieel voor educatie en zelfregie. Het ondersteunt zorgverleners, families en gemeenschappen bij het bevorderen van begrip, acceptatie en integratie. Hierdoor wordt een inclusieve, geïnformeerde en empathische samenleving bevorderd, waarin iedereen kan floreren. Onderwerpen daarbij zijn:

- Beschikbaarheid creatieve (les) materialen en vormen voor geloofsondersteuning
- Kennisbank, ruilbeurs, non-verbale werkvormen
- Conferenties, symposia, themabijeenkomsten, stage, uitwisseling, gastcolleges
- Festivals, exposure, retraites, uitwisseling good practices
- Beschikbaarheid bronnen en documentatie, toegankelijke onderzoeksresultaten
- Internationale ervaringen en kennis, friendship houses,
- Wegwijzer naar regionale en landelijke hulpbronnen, kalender, organisaties

Conditie en randvoorwaarden

Goede condities en randvoorwaarden rond inclusie en levensbeschouwing van mensen met een verstandelijke beperking zijn essentieel voor hun welzijn en participatie. Ze zorgen voor toegankelijkheid, passende ondersteuning en gelijke kansen, waardoor deze mensen volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Dit bevordert wederzijds respect, begrip en een rechtvaardige, inclusieve gemeenschap. Onderwerpen daarbij zijn:

- Effecten van overheids- en instellingsbeleid
- Sensitiviteit en rol leidinggevenden en behandelaars en begeleiders
- Tijd, ruimte en attentie voor trage (zingeving)vragen
- Inrichting leefomgeving (o.a. VN verdrag handicaps)
- Druk op de zorg en de beschikbaarheid mensen en middelen
- Toerusting, scholing en opleiding voor de verschillende doelgroepen
- De rol van Geestelijke Verzorgers en kansen voor zingevingsondersteuning

Meedoen?

De Kenniswerkplaats is een bloeiende onderzoeksgemeenschap. De eerste studenten zijn afgestudeerd in 2022! Op dit moment zijn er 6 studenten van diverse opleidingen actief. Ben je ook geïnteresseerd: neem contact op met André Mulder, amulder@pthu.nl; 0629074096.